

Regulamentul (UE) nr. 650/2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și crearea unui certificat european de moștenitor

JUD. DR. GABRIELA FLORESCU

CONFERINȚA A VIII-A A EUROQUOD, 15.10.2015

Domeniul de aplicare în timp

- ▶ Se aplică succesiunilor persoanelor care au decedat la 17 august 2015 sau ulterior;
- ▶ Un testament întocmit anterior, este admisibil dacă îndeplinește condițiile prevăzute de Regulament;

Domeniul de aplicare în spațiu

- ▶ Se aplică în toate SM, exceptând Danemarca și Marea Britanie;

Domeniul material de aplicare

- ▶ ***Se aplică*** succesiunilor privind patrimoniile persoanelor decedate;
- ▶ ***Nu se aplică***: în materie fiscală, vamală, administrativă;

Domeniul material de aplicare

- ▶ ***Sunt excluse:***
- ▶ Statutul persoanelor fizice și relațiile de familie;
- ▶ Capacitatea juridică a persoanelor fizice;
- ▶ dispariția, absența/moartea prezumată a persoanei;

Domeniul material de aplicare

- ▶ ***Sunt excluse:***
- ▶ aspectele patrimoniale ale regimurilor matrimoniale;
- ▶ obligațiile de întreținere;
- ▶ natura drepturilor reale;

Competența generală

- ▶ Instanțele din SM în care defunctul își avea **reședința obișnuită** în momentul decesului-competente să hotărască în privința succesiunii în ansamblu.

Competența subsidiară

- ▶ Dacă reședința obișnuită a defunctului în momentul decesului este situată într-un ST, **instanțele unui SM în care sunt situate bunuri din patrimoniul** succesoral sunt competente, să se pronunțe **asupra succesiunii în ansamblu**, în anumite condiții;

Competența subsidiară

- ▶ **Condiții:**
- ▶ defunctul avea cetățenia aceluși SM la data decesului; sau, în caz contrar
- ▶ defunctul avea anterior reședința obișnuită în SM respectiv, dacă nu au trecut mai mult de cinci ani de la schimbarea reședinței obișnuite.

Alegerea legii aplicabile

(I)

- ▶ Poate fi aleasă ca lege aplicabilă succesiunii în ansamblu- legea statului a cărui cetățenie o deține în momentul alegerii/ la data decesului;
- ▶ mai multe cetățenii- o poate alege pe oricare;

Alegerea legii aplicabile

(II)

- ▶ Exprimată explicit prin declarație sub forma unei dispoziții pentru cauză de moarte;
- ▶ Condiții de fond: reglementate de legea aleasă;
- ▶ Modificare/revocare: să îndeplinească condițiile de formă pentru dispozițiile pentru cauză de moarte;

Alegerea forului

- ▶ Dacă defunctul a ales **legea unui SM pentru dezbaterea succesiunii**, părțile interesate **pot conveni ca instanțele SM** respectiv să fie competente exclusiv să se pronunțe cu privire la succesiune;

Alegerea forului

- ▶ Acordul de alegere a forului:
- ▶ în scris, datat și semnat de părțile interesate;

Declinarea obligatorie a competenței

- ▶ În cazul în care părțile la proceduri au convenit să confere competență instanțelor SM pentru a cărui lege a optat defunctul- ***instanța declină competența;***

Declinarea facultativă a competenței

- ▶ *La solicitarea unei părți,* instanța **poate** declina competența în favoarea instanțelor SM a cărui lege a fost aleasă;

Declinarea facultativă a competenței

- ▶ **Condiții:**
- ▶ Instanța apreciază că instanțele SM a cărui lege a fost aleasă - mai în măsură să hotărască în privința succesiunii; se vor avea în vedere:
- ▶ **1)** circumstanțele de natură practică ale moștenirii precum:
  - ▶ **a)** reședința obișnuită a părților;
  - ▶ **b)** locul situării bunurilor;

Competența întemeiată pe înfățișare

- ▶ Dacă în fața instanțelor SM care exercită competența în cazul în care s-a optat pentru o lege reiese că nu toate părțile au participat la acordul de alegere a forului, instanța continuă să exercite competența, dacă părțile lipsă la acord, se înfățișează;

Competența întemeiată pe înfățișare

- ▶ Dacă părțile la proceduri care nu au fost părți la acordul de alegere a forului contestă competența, **instanța își declină competența.**
- ▶ În această situație, competența de a hotărî cu privire la succesiune revine instanțelor competente în temeiul art. 4 sau 10.

Competența subsidiară

- ▶ Dacă nicio instanță a vreunui SM nu este competentă, instanțele SM în care se situează bunuri care fac parte din patrimoniul succesoral sunt totuși competente să se pronunțe ***asupra respectivelor bunuri.***

Forum necessitatis

- ▶ Dacă nicio instanță a unui SM nu este competentă, instanțele unui SM se pot pronunța, **în cazuri excepționale**, asupra succesiunii, dacă procedurile nu pot fi inițiate sau nu se pot desfășura în mod rezonabil /ar fi imposibile într-un ST;
- ▶ Cauza- să aibă o legătură suficientă cu SM al instanței sesizate.

Limitarea procedurilor

- ▶ Dacă patrimoniul defunctului cuprinde bunuri situate într-un stat terț, **la cererea uneia dintre părți**, instanța, poate decide să nu se pronunțe cu privire la respectivele bunuri, dacă preconizează că hotărârea sa nu va fi recunoscută și declarată executorie în statul terț.

Verificarea competenței

- ▶ instanță sesizată într-o cauză succesorală cu privire la care nu este competentă în temeiul regulamentului, își declină, **din oficiu**, competența;

Verificarea admisibilității

- ▶ dacă pârâtul nu se prezintă, instanța este obligată să suspende procedura atât timp cât nu se stabilește că acesta a primit actul de sesizare în timp util pentru a-și pregăti apărarea;
- ▶ Art.19 din R. 1393/2007 se aplică;

Litispendența

- ▶ cereri având același obiect, între aceleași părți în fața unor instanțe din SM diferite:
- ▶ instanța sesizată ulterior, suspendă din oficiu procedura până se stabilește competența primei instanțe sesizate.

Litispendența

- ▶ Dacă prima instanță sesizată este competentă, instanța sesizată ulterior își declină competența în favoarea acesteia.

Conexitatea

- ▶ Cereri atât de strâns legate între ele, încât este oportună judecarea lor în același timp;
- ▶ Instanța sesizată ulterior **poate suspenda** judecata;

Conexitatea

- ▶ Instanța sesizată ulterior, la cererea unei părți, poate declina competența, dacă:
- ▶ **Cererile:** pendinte în primă instanță;
- ▶ sunt de **competența** primei instanțe sesizate;
- ▶ **legea** primei instanțe sesizate permite conexarea;

Măsuri provizorii și asigurătorii

- ▶ Instanțele unui SM se pot pronunța asupra măsurilor provizorii sau asigurătorii, prevăzute de legislația statului în cauză, chiar dacă, în temeiul Regulamentului, judecarea fondului cauzei este de competența instanțelor unu alt SM;

► *Vă mulțumesc pentru
atenție!*